

Verzandt de discussie over de acceptatie van kurkgranulaat?

Onenigheid houdt nieuwe kwaliteitsnorm voor kurkgranulaat nog altijd op

Hoewel kurk momenteel bijzonder populair is als infill voor kunstgrasvoetbalvelden, ontbreekt het nog altijd aan een NOC*NSF-norm waarin is vastgelegd waaraan het granulaat moet voldoen. Achter de schermen worden hele discussies gevoerd, maar voor de kopers blijft het nog gissen.

Auteur: Guy Oldenkotte

5 min. leestijd

Sinds kurkgranulaat in opkomst is als alternatief voor SBR-granulaat, is er een grote stap vooruit gezet. De vraag naar het materiaal is inmiddels dermate toegenomen dat Amorim, 's werelds grootste producent van kurk, besloten heeft de productie op te schroeven. De effecten van die productietoename zullen echter nog even op zich laten wachten. Het duurt 25 jaar voordat er voor het eerst van een kurkboom kan worden geoogst. Daarna kan dat om de negen jaar worden gedaan. De aankondiging van Amorim komt echter precies in het jaar waarin de beschikbaarheid van kurk onder druk staat.

'Toen de internationale financiële crisis negen jaar geleden haar piek bereikte, besloten de kurkproducenten om de oogst voor een jaartje over te slaan. Het effect van die keuze zullen we dit jaar ervaren,' zegt Rob Kies van leverancier Kieskurk. Kies verwacht echter dat kurkgranulaat vanaf volgend jaar weer volop beschikbaar zal zijn. Dat neemt niet weg dat die tijdelijke beperkte beschikbaarheid, gekoppeld aan de grote vraag naar het product in een groeiemarkt waar alles draait om de productkwaliteit en samenwerking met andere componenten, schreeuwt om een duidelijke regulering. Maar bijna anderhalf jaar nadat in Fieldmanager 1 van 2017 de komst ervan werd aangekondigd, ontbreekt het nog altijd aan een norm voor kurkgranulaat. De Sportvloerenlijst bevat meerdere varianten van de NOC*NSF-M37-norm, die beschrijven waaraan SBR-, EPDM- en TPE-granulaat moeten voldoen. Maar de norm voor kurkgranulaat, NOC*NSF-M37.G, is nog altijd niet verschenen.

'Kurk is een natuurproduct en de eisen voor natuurproducten laten zich nu eenmaal moeilijk vastleggen. De werkmethode voor het meten van de slijtvastheid is nog een discussiepunt binnen de werkgroep van NOC*NSF,' zo verklaart Arthur Bink van granulaatleverancier LMB Sports het ontbreken van de norm op de Sportvloerenlijst. Navraag bij Kiwa Isa-Sport leert echter dat die norm inmiddels wel is gedefinieerd, maar dat deze nog altijd niet wordt gehanteerd door de markt en de industrie. 'Het probleem is dat we in Nederland inmiddels al twee jaar zonder normen zitten waaraan kunstgrasvoetbalvelden moeten voldoen. Voorlopig hanteren we de Fifa-normen, maar het is bekend dat dit slechts van tijdelijke aard is. Zolang niet bekend is aan welke nieuwe norm de KNVB wil vasthouden voor kunstgras voor voetbal, is het niet mogelijk om vast te stellen waaraan een nieuw granulaat zoals kurk moet voldoen,' claimt Teun Wouters van Topgrass, tevens bestuurslid van de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek.

Stap in de richting

Het is nog altijd onbekend wanneer de KNVB met nieuwe normen komt. Tot die tijd rest de kopers niets anders dan te kijken naar de performance van het gehele kunstgrassysteem, of af te gaan op ervaringen elders om vast te stellen of de betreffende leverancier daadwerkelijk kurk levert dat niet tot nieuwe problemen zal leiden. 'Zolang een kunstgrassysteem met kurkgranulaat op de Sportvloerenlijst staat, mag je aannemen dat dit voldoet aan de sport- en speltechnische eisen die worden gesteld. Maar je weet niet welke invloed het kurk op de lange termijn zal hebben op het veld of hoe het kurk zich uiteindelijk in zo'n veld gaat gedragen,' stelt Rob Kies. Aan de elasticiteit twijfelt hij niet. 'Zolang je kurk van de juiste kwaliteit gebruikt, kun je er 100 jaar lang een betonblok van 1.000 kg op leggen. Dan nog zal het kurk terugveren wanneer je dat betonblok eraf haalt.'

Waar hij meer over inzigt, is bijvoorbeeld de bewering dat kurk vatbaar is voor rotting. 'Dat is totale onzin, net als de bewering dat kurk paks bevat. Kurk is amorf en neemt niets op. Het water loopt er zelfs langs af.' Kies wijst er daarbij op dat kurk is goedgekeurd door de voedsel- en warenautoriteiten. 'Dat betekent dat het veilig is en geen negatieve invloed heeft op de gezondheid. Maar omdat er geen norm is voor het gebruik in kunstgrasvoetbalvelden, komen kurkleveranciers ermee weg om van alles te leveren.'

Als gevolg daarvan is het mogelijk dat velden worden ingestrooid met kurk van inferieure kwaliteit of bedenkelijke granulaatomvang. 'Vervolgens raken de afvoergaatjes in de backing verstopt, waardoor water op het veld blijft staan. In dat geval is het wel mogelijk dat kurk gaat rotten, omdat het materiaal continu nat is.' Kies merkte vorig jaar al op dat hij, in samenwerking met de KNVB, tot de conclusie was gekomen dat granulaat van 1,2 mm met een soortelijk gewicht van 130 kg/kuub het beste is. 'Omdat wij 10 procent tolerantie aanhouden, komt dat uit op 117 tot 143 kg per kuub.' Inmiddels heeft hij de kwaliteit van zijn kurk door testinstituut Labosport laten testen. 'Daar is vastgesteld dat ons kurk geen metalen, paks of weekmakers bevat. Vandaar dat wij het onder certificaat kunnen leveren.'

Vergelijkbaar met SBR

Kies is overtuigd van de kwaliteit van zijn kurkgranulaat, maar bijt zich stuk op het ontbreken van een norm voor de toepassing in kunstgrasvoetbalvelden. Dat die ontbreekt is niet alleen te wijten aan de KNVB, maar ook aan de testmethode

ACHTERGROND

die in het laboratorium is gebruikt. 'Eén van de redenen waarom de norm nog altijd niet is geaccepteerd, is dat er discussie is over hoe je de slijtvastheid van kurk moet meten. De laboranten van Kiwa Isa-Sport testen alleen kurk dat gedroogd is en komen tot de conclusie dat kurk sterk slijt. Wanneer de slijtvastheid lager dan 65 procent is, raden ze het gebruik ervan sterk af. Het kurk dat wij leveren, bevat echter 14 procent vocht, dat wordt vastgehouden in de vele holle ruimtes in het granulaat. Kurk bevat 40 miljoen luchtledige cellen per vierkante centimeter. Wanneer je het in die toestand test, is het slijtagepatroon van kurk vergelijkbaar met dat van SBR-granulaat en kan het naar mijn mening dus gewoon worden gebruikt.' Verder meent Kies dat de prijs van kurkgranulaat

Arthur Bink

Teun Wouters

steeds dichterbij die van SBR komt. 'De tijd dat het instrooien van een kunstgrasvoetbalveld met kurk zo'n 30 tot 40.000 euro duurder was, is voorbij.'

Dat kurk een goed alternatief is voor SBR-granulaat en dat kunstgrasvelden met kurkgranulaat ook nog eens betaalbaar zijn, is de gemeente Amsterdam niet ontgaan. In Amsterdam-Zuid worden op dit moment dertien nieuwe kunstgrasvelden aangelegd die alle zullen worden ingestrooid met kurkgranulaat. De dertien velden krijgen een Domo Sports Grass Duraforce XSL-kunstgrasmat, die aangebracht wordt op een Proplay-shockpad van 20 mm. De poolhoogte van de mat is 45 mm. Tussen die vezels brengen de aannemers Krinkels en Domo Sports Grass in totaal 300 ton kurk aan. Bij

Domo Sports Grass noemen ze dat Naturafil. Voor dit project zijn dat bijna 940 bigbags, oftewel 36 volledig afgevulde 40-voetcontainers. 'Onze ervaring is dat er nog altijd voldoende kurk verkrijgbaar is', zegt Bart Broekhuis namens Domo Sports Grass. 'Alleen staan de prijzen soms onder druk vanwege vraag en aanbod.'

Dat de gemeente Amsterdam kiest voor kurk als instrooiing, is geen echte verrassing. In de nasleep van de publieke onrust omtrent SBR-granulaat kondigde voormalig wethouder Eric van der Burg ruim anderhalf jaar geleden al aan dat de gemeente voortaan kurk boven SBR zou stellen. Toch is het opmerkelijk dat de gemeente nu in dertien velden tegelijkertijd investeert. Maar gevraagd

naar een reactie of uitleg over de vraag hoe bepaald wordt of het kurk de gewenste kwaliteit heeft, laat de gemeente weten hier voorlopig geen toelichting op te willen geven. Door de aanstelling van een nieuwe gemeenteraad én een burgemeester met een andere en meer milieugeoriënteerde politieke kleur dan VVD'er Van der Burg, ligt de hele discussie en investering momenteel erg gevoelig.

Goed voorbeeld doet goed volgen

Dat de gemeente Amsterdam ervoor kiest om de kaarten tegen de borst te houden, is jammer, maar ook wel kwalijk. 'Je ziet dat de kleine gemeenten zich laten leiden door wat de grote gemeenten doen', zegt Arthur Bink. Zolang de gemeente Amsterdam niet wil toelichten op basis van welke informatie zij een besluit neemt, tasten de volgers dus in het duister. Datzelfde geldt voor veront-ruste burgers die elk nieuw kunstgrasproject met argusogen zullen volgen. Wat rest, is teren op de ervaringen van de gemeente Den Haag. Daar is kurk inmiddels al een aantal jaren de standaard als infillmateriaal voor kunstgrasvoetbalvelden.

'Wij eisen van onze leveranciers dat ze kwaliteits-certificaten voor het granulaat kunnen overleggen', zei Roy Roijackers daarover in Fieldmanager 1 van 2017, toen hem gevraagd werd hoe men in Den Haag weet of men kurk van hoge kwaliteit krijgt. Roijackers was destijds projectmanager op de afdeling Bouw en Techniek van de gemeente Den Haag. Behalve vragen naar een certificaat, benadrukte hij dat ook geëist moet worden dat de leveranciers vooraf monsters overleggen van het granulaat dat ze van plan zijn te leveren.

De sportveldenbouwers zijn van mening dat kurkgranulaat ideaal is om sporters een goede en veilige ondergrond te bieden. Zelf hopen ze dat kunstgras voor voetbal wederom op de kaart gezet zal worden door de overstap naar kurk als granulaat. Maar zolang het ontbreekt aan een nieuwe KNVB-norm voor kunstgrasvoetbalvelden en een NOC*NSF-norm voor kurkgranulaat, is het raadzaam voor kopers om op hun hoede te zijn. Ze zouden zich zomaar een flinke buil kunnen vallen.

Be social

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/article/26966/verzandt-de-discussie-over-de-acceptatie-van-kurkgranulaat